

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ



ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
82 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ УНІВЕРСИТЕТУ

Одеса 2022

Наукове видання

Збірник тез доповідей 82 наукової конференції викладачів університету
26 – 29 квітня 2022 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеського національного технологічного університету,
протокол № 13 від 24.05.2022 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови

Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д-р техн. наук, професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І д-р техн. наук, професор
Жигунов Д.О., д-р техн. наук, професор
Іоргачова К.Г д-р техн. наук, професор
Капрельянц Л.В., д-р техн. наук, професор
Коваленко О.О., д-р техн. наук, професор
Косой Б.В., д-р техн. наук, професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д-р техн. наук, професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д-р екон. наук, професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, професор
Станкевич Г.М., д-р техн. наук, професор
Савенко І.І., д-р екон. наук, професор
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д-р техн. наук, професор
Ткаченко О.Б., д-р техн. наук, професор
Хобін В.А., д.т.н., професор
Хмельнюк М.Г., д-р техн. наук, професор
Черно Н.К д-р техн. наук, професор

підприємства та особистих інтересів працівників. При порушенні зазначеної збалансованості виникає конфлікт інтересів, що загрожує перерости у конфлікт особистостей.

Контроль як завершальний елемент системи управління виробничим чи економічним процесом виконує функцію перевірки виконавчої дисципліни. Однак тут потрібна розумна оптимальність контролю. Важливо, щоб контроль не переростав у нагляд, не губив розумну ініціативу, не сковував підприємництво. З іншого боку, функція контролю забезпечує системну перевірку виконання бізнес-плану, сприяє недопущенню помилок або їх своєчасного усунення. Контроль можна розглядати і як антикорупційний захід, що також є важливим у бізнес-плануванні.

Отже, розробка та імплементація бізнес-плану підприємства – найважливіший елемент системи управління діяльністю підприємства. Процедура розробки бізнес-плану повинна відповідати принципам, носити системний характер, здійснюватися безперервно на різні періоди: оперативні, довгострокові, перспективні. Виконання бізнес-плану – це керований процес виробничо-фінансової, технологічної, екологічної та соціально-економічної діяльності підприємства.

Література

1. Яременко О.Л. Стратегічне управління суб'єктами господарювання: проблеми теорії та практики: монографія. Харків: Вид-во НУА, 2019. 587 с
2. Барроу П. Бізнес-план, который работает; пер. с англ. К.: Бізнес Букс, 2017. 288 с.
3. Осовська Г. В. Економічний словник: наук. видання. К.: Кондор, 2017. 358 с.
4. Алексеева М. М. Планування діяльності фірми: навч. метод. посіб. К.: Фінанси і статистика, 2018. 248 с.
5. Шудра В.Ф. Як підготувати успішний бізнес-план. Київ: VOCA. 2018. 108 с.
6. Потеев А. Т. Системна діагностика як найважливіша умова ефективного управління підприємством. Сімферополь, 2013. №245. 214 с.
7. Мескон М. Х. Основи менеджменту. англ. К. Знання. 2013. 702 с.

СЕКЦІЯ «ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ»

ФОРМАТ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ

**Ткачук Г.О., д.е.н., доцент, Іванченкова Л.В., д.е.н. професор, Склад Л.Б., к.е.н., доцент
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса**

Важкі події, які відбуваються на Україні з кінця лютого 2022 року, незважаючи на біль та страждання є початком великих трансформаційних процесів в економіці країн світу, у суспільстві та світогляді небайдужих людей. Безумовно воєнні події призвели до негативних економічних наслідків. Маємо падіння ВВП, зростання дефіциту бюджету, великий обсяг фізичних збитків, високий рівень міграції населення, критичну ситуацію у сільському господарстві та промисловості. Більшість компаній-членів Європейської бізнес-асоціації в Україні припинили або призупинили свою діяльність у воєнний час (57%). За даними опитування КІШЕ (аналітичний підрозділ Київської школи економіки) та Gradus, близько 39% компаній зупинили свою діяльність і ще 20% практично не працюють.

Центр економічної стратегії зробив такі невтішні висновки щодо стану української економіки під час війни:

— Станом на 8 квітня 2022 року загальні фізичні збитки оцінюються в 80 млрд. дол. : транспортна інфраструктура – 39 млрд. дол. та житло – 29 млрд. дол.

— Дефіцит загального фонду бюджету за I квартал 2022 року становить 67,5 млрд. грн. (близько 2,3 млрд. доларів).

— Знизились обсяги зовнішньоекономічних операцій. У березні імпорт товарів в Україну становив 30 % від лютневого обсягу, експорт товарів, відповідно, 50 %.

— За оцінками ООН, з 24 лютого 2022 року з України виїхало 4,2 млн. осіб. Майже 6,48 мільйона людей є переміщеними особами в Україні внаслідок війни.

— Українське сільське господарство є прямою жертвою російської агресії, оскільки бойові дії часто відбуваються на українських полях. Близько 13% території України заміновано.

— Збитки промислових активів, що задокументовані, становлять 6,7 млрд. дол. Повідомлялося про пошкодження чи руйнування близько ста промислових підприємств.

Економічна ситуація напружена. Пряме вторгнення агресора завдало матеріальних збитків та призвело до фізичного знищення будівель, споруд та іншого майна; підприємства, що припинили свою діяльність в умовах війни, більше не сплачують податки та не поповнюють державний бюджет; промислові підприємства або знизили обсяги виробництва, або не працюють зовсім, як це сталося на тимчасово окупованих територіях й на територіях активних бойових дій; значно знизились обсяги міжнародної торгівлі; експорт та імпорт мають логістичні обмеження, заблоковано морські перевезення, і це при тому, що Україна перевозила морем 62 % загальної доларової вартості товарів; високі темпи міграції та внутрішнього переміщення населення може призвести до дефіциту робочої сили в Україні та уповільнення темпів відновлення економіки після війни.

Існує пряма загроза продовольчій безпеці як України, так і всього світу. Посівна компанія 2022 року проходить в скрутних умовах під звуки сирен та грохот бойової техніки. При цьому зазначимо, що частка виробництва пшениці, кукурудзи, ячменю та насіння соняшника у Харківській, Луганській, Донецькій, Запорізькій та Херсонській областях, де існує ризик затяжної війни, становить відповідно 23 %, 3 %, 21 % та 20 %.

В таких умовах українська економіка, як ніколи, націлена на ідентифікацію економічних загроз та ризиків, що пов'язані із втратою майна та фінансової незалежності на всіх рівнях економічного розвитку (держави, регіону, підприємства, окремої людини). Зростає потреба у якісній та захищеній економічній інформації, джерелом якої є облікові дані та результати фінансового контролю, як підґрунтя для оперативного управління майном та ресурсами.

Мова йде про розробку комплексної програми захисту та відновлення вітчизняної економіки, до інструментарію якої входить фінансовий облік і контроль, трансформовані відповідно до умов воєнного часу.

Як ніколи зростає потреба в облікових даних високої якості, які є джерелом інформації для прийняття оперативних управлінських рішень. Формат фінансового обліку та контролю в умовах воєнного стану, на наш погляд, якраз і передбачає вирішення проблем забезпечення якості та захисту фінансово-економічної інформації.

Проблемні аспекти сучасного фінансового обліку та контролю на українському підприємстві загострюються у воєнні часи, зростає нагальна потреба в:

- організації віддаленого фінансового обліку господарських операцій та процесів, в тому числі за надзвичайних подій та його технічного оснащення;
- оцифруванню подання фінансової, податкової та статистичної звітності;
- застосуванню різних форматів віддаленого (он-лайн) спілкування із співробітниками, керівництвом, контрагентами, банками, контролюючими органами тощо;
- зростанні презентативності обліково-звітної інформації;
- спроможності обліковців до засвоєння новітніх інформаційних технологій;
- залученні незалежних аудиторів та експертів для підтвердження об'єктивності даних фінансового обліку і контролю;
- забезпеченні захисту інформації, в тому числі, цифрової;
- мобільності облікової інформації;

- забезпеченні підвищеного контролю за збереженням активів підприємства;
- забезпеченні стресової стійкості фахівців.

У новому форматі фінансовий облік не тільки надає обґрунтовано достовірну, своєчасну та зрозумілу інформацію для оперативного управління підприємством в умовах стресового ведення бізнесу, але й забезпечує контроль за збереженням майна та дозволяє оцінити збитки від його втрати в результаті руйнування або за інших причин.

При цьому важливу роль грає особа головного бухгалтера, до якої за сучасних умов роботи крім високого рівня фахових компетентностей висуваються вимоги щодо стресової стійкості, володіння інформаційними технологіями обліку та комунікаційними технологіями та мобільності.

Ми вже дещо засвоїли під час роботи в умовах пандемії. Вирішимо і нові завдання, що принесла війна, адже йдеться про життя, фінансове благополуччя та незалежність нашої держави і кожного з нас.

Література

1. Економіка України під час війни: оперативна оцінка, квітень 2022. Центр економічної стратегії підготував оперативну оцінку української економіки під час війни. Бізнес Цензор: веб-сайт. URL: <https://biz.censor.net/r3334083>.

ДІДЖІТАЛІЗАЦІЯ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

**Євтушевська О.О., канд. екон. наук, доцент
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса**

Комунікаційні зв'язки в системі бухгалтерського обліку будь-якого суб'єкта господарювання реалізуються в динамічному інформаційному середовищі, складність якого виявляється в наявності комунікаційних бар'єрів, перешкод на шляху обліково-інформаційних потоків та, як наслідок, втратах і викривленнях інформації. При цьому виникає проблема належної гармонізації облікових комунікацій задля уникнення загроз, основними з яких є перешкоди психологічного, організаційного, соціального, технічного, технологічного, економічного характеру. Інтенсифікація потужностей облікової системи задля налагодження комунікаційних процесів та вирішення окреслених проблем, на нашу думку, стає можливою через застосування ІТ-інструментів та діджитал-технологій, які переведуть облікові роботи в цифровий формат, модернізують наявний інструментарій обробки та передачі інформації. При цьому максимально ефективно усунення комунікаційних розривів та мінімізація втрат облікової інформації мають спиратися на наявні розробки сучасних цифрових технологій разом з досягненнями фундаментальної і прикладної науки. Йдеться не просто про автоматизацію наявних механізмів побудови облікової системи, а про використання новацій технологічного характеру, цифрового мислення разом з професійними здібностями облікових фахівців до оцінювання, синтезу аналітичних висновків та стратегічного планування.

Одним зі шляхів уникнення та зменшення до мінімуму негативного впливу перешкод обліковим комунікаціям є впровадження цифрових технологій, що дає змогу отримати синергетичний ефект удосконалення організаційної структури, документообігу та взаємодії між учасниками облікових комунікацій, що підвищує прозорість та керованість комунікаційного процесу, дає змогу коригувати відхилення та окремі елементи під час реалізації проєкту ІТ-модернізації. На нашу думку, в подальшому актуальність цифрової трансформації комунікаційної складової частини бухгалтерського обліку зростатиме за рахунок того, що новації у сфері діджитал-технологій дають змогу вдосконалювати системи обробки та передачі інформації, забезпечують високу ефективність облікових процесів. Слід зауважити, що сьогодні у сфері суспільно-економічних відносин представлена велика

ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В ПРОЦЕСІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ Колеснікова К.С.	341
ОСОБЛИВОСТІ КОНФЛІКТІВ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ Мануїлова К.В., Пурцхванідзе О.В.	342
КОНКУРЕНТНА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ Левчук Ю.С., Мироненко Б.В.	344
СУБСИДІАРНІСТЬ ЯК КОНСТИТУЮЮЧИЙ ПРИНЦИП ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ Мужайло В.Д., Мужайло С.В.	346

СЕКЦІЯ «МАРКЕТИНГ, ПІДПРИЄМНИЦТВО І ТОРГІВЛЯ»

ДОСЛІДЖЕННЯ СПОЖИВЧИХ ПЕРЕВАГ ЩОДО ЗАМОРОЖЕНИХ ХЛІБОБУЛОЧНИХ НАПІВФАБРИКАТІВ Памбук С.А., Мардар М.Р., Солоницька І.В.	348
СЕКМЕНТУВАННЯ СПОЖИВАЧІВ ПОСЛУГ ВИННОГО ТУРИЗМУ Голубьонкова О.О., Брайко М.Г., Ткаченко Т.А.	350
АГРОПРОДОВОЛЬЧИЙ МАРКЕТИНГ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ Бахчиванжи Л.А., Євтушок О.В., Значек Р.Р.	352
ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЗИЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ШВИДКОГО ХАРЧУВАННЯ В УКРАЇНІ Лозовська Г.М., Значек Р.Р.	353
ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМИ ВНУТРІШНІХ БІЗНЕС – КОМУНІКАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА Савченко Т.В.	356
СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В УКРАЇНІ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ Соколюк К.Ю., Донець Л.Я., Мунтян І.В., Долинська О.О.	357

СЕКЦІЯ «МЕНЕДЖМЕНТ І ЛОГІСТИКА»

ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ВИНОРОБРОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Агєєва І.М., Ніколюк О.В., Коренман Є.М.	359
ВПЛИВ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА ЛОГІСТИЧНІ ПРОЦЕСИ Дроздова В.А.	361
СУЧАСНА СИСТЕМА КОМУНІКАЦІЙ ЯК ЧИННИК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА Дьяченко Ю.В., Коренман Є.М., Бондар В.А.	362
ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМ КАПІТАЛОМ НА СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ Каламан О.Б., Мандрикіп Д.В.	363
ОЦІНЮВАННЯ ТА АТЕСТАЦІЯ ПРАЦІВНИКІВ ЯК СКЛАДОВІ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ Козак К.Б.	365
ПІДВИЩЕННЯ ОСОБИСТОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ: ЯК РОЗУМІТИ ТА З ЧОГО ПОЧИНАТИ Корсікова Н.М.	367
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАТЕРІАЛЬНИХ ПОТОКІВ Савенко І.І., Седіков Д.В.	369
УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС ЛИШЕ НА 50 % ВИКОРИСТОВУЄ НАЯВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ НА ЕКСПОРТ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ Ткачев В.А.	371
АЛГОРИТМ РОЗРОБКИ ТА МЕХАНІЗМ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ БІЗНЕС-ПЛАНУ НА ПІДПРИЄМСТВІ Седікова І.О.	372

СЕКЦІЯ «ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ»

ФОРМАТ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ Ткачук Г.О., Іванченкова Л.В., Скляр Л.Б.	374
ДІДЖІТАЛІЗАЦІЯ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ Євтушевська О.О.	376
ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ Маркова Т.Д., Пчелянська Г.Б., Славута О.Ю.	377
ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ КОНТРОЛЬ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ХАРЧОВИМ ПІДПРИЄМСТВОМ Іванченкова Л.В., Ткачук Г.О., Скляр Л.Б.	379